

REPUBLIKA HRVATSKA
ODBOR ZA ETIKU U ZNANOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU

Zagreb, 6. lipnja 2018.

Priopćenje za medije Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju

Povodom završetka četverogodišnjeg mandata u ovom sazivu, Odbor za etiku u znanosti i visokom obrazovanju (u daljnjem tekstu: Odbor) daje sljedeće priopćenje:

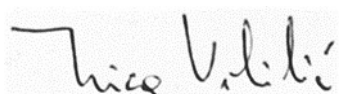
Sukladno ulozi koju Odbor ima temeljem Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju te ostalim normativnim aktima, Odbor je od lipnja 2014. do lipnja 2018. obavljao poslove i davao mišljenja o predmetima iz svog djelokruga. Od ukupno 61 predmeta, utvrđeno je kršenje Etičkog kodeksa u 19 slučajeva, dok je 10 predmeta ostalo neriješeno, prvenstveno zbog toga što su visokoškolske i znanstvene institucije ignorirale zahtjeve Odbora za dostavljanje dokumenata potrebnih za provođenje postupaka utvrđivanja kršenja etičkih principa. Nažalost, mišljenja i preporuke Odbora redovito su ignorirani i u smislu sankcioniranja dokazanih i očitih slučajeva kršenja etičkih normi u znanosti i visokom obrazovanju.

Najveći dio prijavljenih kršenja etičkih normi - 9 od 23 razmatrana predmeta u kojima je neupitno utvrđeno njihovo kršenje – tiče se plagiranja znanstvenih i kvalifikacijskih radova, udžbenika, monografija i natječajne dokumentacije, dok 3 od 5 razmatranih predmeta dokumentira ostale nepravilnosti u izradi i publiciranju znanstvenih radova (krađa podataka, krivotvorenje podataka, provođenje istraživanja bez dozvola etičkih povjerenstava). Nepravilnosti u postupku izrade i obrane doktorskih radova utvrđene su u jednom od 4 prijavljena slučaja. Javno uznemiravanje, vrijeđanje, progona i sramoćenje je utvrđeno u 3 od 6 prijavljenih slučajeva. Osim navedenog, Odbor je raspravljao i o kršenjima etičkih normi u kategorijama izbora u znanstvena zvanja, u odnosu ustanova prema zaposlenicima (ometanje napredovanja i zapošljavanja, mobbing), zlouporabi položaja i ovlasti, i drugo.

Odbor naglašava važnost poštovanja etičkih i moralnih principa u znanstvenom i akademskom radu, sadržanih u Etičkom kodeksu Odbora, kao i u etičkim kodeksima sastavnica sustava znanosti i visokog obrazovanja. Odbor je u svoje djelovanje implementirao pozitivnu praksu europskih odbora sa sličnim ovlastima rješavanja kršenja etičkih principa u znanosti i visokom obrazovanju, s kojim je bio dobro upoznat kroz članstvo

u Europskoj mreži ureda za znanstvenu čestitost (European Network of Research Integrity Offices, ENRIO, www.enrio.eu). Odbor potiče pojedince i institucije iz sustava znanosti da i nadalje svojim etičkim povjerenstvima, odnosno etičkim savjetima svojih matičnih institucija argumentirano i dokumentirano prijavljuju kršenja tih principa.

Na kraju, izražavamo nadu da će sljedeći saziv Odbora - čije imenovanje očekujemo u što skorije vrijeme - biti učinkovit u svom radu, uz poboljšani i preciznije definiran zakonodavni okvir, kao i uz bolju suradnju svih dionika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

predsjednik Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju
dr. sc. Ivica Vilibić